

PROGRAM VČASNÉ INTERVENCE

ORGANIZACE:	Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, příspěvková organizace, Teplice
ADRESA POSKYTOVATELE:	Lípová 651/9, 415 01 Teplice P. O. BOX 90 URL: http://www.pppuk.cz E-mail: info@pppuk.cz
PRÁVNÍ FORMA:	Příspěvková organizace
ZŘIZOVATEL:	Ústecký kraj
IČO:	615 15 809
STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCE:	Mgr. Marie Šťastná, ředitelka
ZODPOVĚDNÝ PRACOVNÍK:	Mgr. Karolina Homolová
VEDOUcí PROGRAMU:	Mgr. Marie Šťastná
PRACOVNÍ TÝM:	Bc. Iva Ulrichová, Mgr. Karolina Homolová
ADRESA PRACOVIŠTĚ:	Chomutov, Václavská 4153, PSČ 430 03 E-mail: karolina.homolova@pppuk.cz a iva.ulrichova@pppuk.cz Tel.: 474 699 221

NÁZEV PROGRAMU

PROGRAM VČASNÉ INTERVENCE PRO JEDNOSTRANNĚ ZAMĚŘENÉ TŘÍDNÍ KOLEKTIVY

POSLÁNÍ PROGRAMU

Podpořit přirozenou cestu získávání informací a sociálních dovedností ve výchovně - vzdělávacím procesu.

HLAVNÍ CÍLE PROGRAMU

1. Zvýšit kohezi a kooperaci skupiny.
2. Podporovat rozvoj osobnostních a sociálních dovedností ve skupině.
3. Prohloubit spolupráci mezi třídním učitelem a žáky ve třídě.
4. Možnosti změn ve skupině přijme skupina i učitel.

CÍLOVÁ SKUPINA

Pro skupiny, u kterých byly identifikovány rizikové projevy chování (výtvarné, hudební, jazykové, matematické nebo sportovní třídy).

Definování programu: Ve třídách jednostranně zaměřených mohou vznikat projevy agresivity, zvýšené rivality, nevhodné vztahy vlivem vysoké soutěživosti ve třídních kolektivech

Podstatou programu je předcházet vážnějšímu narušení vztahů v třídním kolektivu, a tím preventivně působit proti vzniku nežádoucích projevů chování.

Potřeby cílové skupiny:

Hledání skupinových norem, identifikaci jedince se skupinou.

Pocity bezpečí jedinců ve skupině.

Řešení:

Změnu sociálního klimatu v narušené skupině, podporuje zlepšení sociálních vazeb, tolerování individuální odlišností jednotlivců. Hledání nových pozitivních vazeb mezi jednotlivými žáky a třídním učitelem. Nabídka možností řešení v případě pro zvládnutí nepříznivých situací mezi jedincem, skupinou a skupinou a autoritou.

SEKUNDÁRNÍ CÍLOVÁ SKUPINA

pedagogové

KAPACITA PROGRAMU

Programu je určen pro 8 až 30 členné skupiny (třídní kolektivy, jiné sociální skupiny), v případech povolené výjimky 35 žáků ve třídě.

STRATEGIE A PLÁN PROGRAMU

Obsah poskytovaných služeb se bude řídit

Identifikace problému a volba postupu intervence

- identifikace problému (získávání informací o cílové skupině ze všech dostupných zdrojů), pro upřesnění identifikace problému budou využity standardizované i nestandardizované metody
- hledání kořenů negativních postojů u členů podskupin či celé skupiny (negativní zkušenosti, strach atp.), užší specifikace problému
- volba strategie při intervenci v třídním kolektivu (formy práce – intervence v prostředí školy, mimo školu, výjezdové pobyty) – dle věku cílové skupiny, rozsahu a hloubky nežádoucího jevu
- volba metod práce s ohledem na identifikovaný problém a důrazem na získávání informací ze strany cílové skupiny, vlastní prožitek a ujasnění vlastních postojů členů cílové skupiny

Metody práce se skupinou při intervenci

Spolupráce na tvořivosti.

Vnímání hudby a hledání souvislostí mezi hudbou a malbou.

Koncentrace pozornosti, vnímání barev (oheň, voda = živel), převádění na život ve skupině.

Vnímání hmatem, koncentrace pozornosti, komunikace.

Rozvoj slovní zásoba a slovní pohotovosti.

Rozvoj fantazie, abstraktního myšlení a komunikace.

Pozorování drobných jednotlivosti, jednotlivosti přenášet do reálného světa – vztahy.

Zvyšovat schopnost pozitivního vnímání druhých a sama sebe.

Relaxace a vzájemný kontakt při hudbě, kresbě, manipulaci s předměty.

Pozorování pohybů, vnímání drobných rozdílů, jejich uplatnění

Rozvíjet a stimulovat citlivost a vnímání druhých lidí.

Skupinová práce při tvoření fantazijních bytostí

Naučit děti odmítat, bránit se.

Předvádět své pocity neverbálními prostředky.

Vytváření vzájemné důvěry mezi spolužáky i mezi S a A.

Představení a předvádění různých rolí, identifikace s určitými postoji.

Přispívat ke zlepšení sebepoznání.

Práce se skupinou je rozvržena do několika etap:

1. etapa:

Seznámení se skupinou (s výstupy z šetření třídního kolektivu), stanovení pravidel.

Společná identifikace problému ve skupině, společně vytvořený cíl (učitele, žáci, odborný pracovník).

Vytvoření harmonogramu, rozsahu a počtu setkávání.

2. etapa:

Systematická a strategická práce se skupinou a třídním učitelem

Techniky zaměřené především na komunikaci, sebepoznávání, schopnosti přijímat autoritu, zvládat zvýšené nároky na jednostranně zaměřenou třídu, řešení modelových situací, které v kolektivu během školního roku nastávají.

Podpora vytváření skupinové koheze.

3. etapa:

Zhodnocení programu, jeho přínosu při třídní kolektiv a třídního učitele (efektivita, návaznost). Zpětná vazba od dětí (hodnotící dotazník pro děti, naplnění očekávání od programu, hodnotící škály: 1 nejméně – 10 nejvíce).

Opakované testování třídního kolektivu.

Dotazník od učitele (splnění dosažených cílů, spolupráce s skupinou, třídním učitelem a školou, navržení dalších doporučení pro práci s kolektivem).

Použitá literatura:

Konflikty a jejich zvládání: výcvikový program pro metodiky prevence, 1999, zpracoval UPIMEX Chomutov, v.o.s. pro potřeby ŠMP.

Portmannová, R.: Hry pro posílení psychické odolnosti. Portál, Praha 1999. První vydání.

Canfield, J.; Wels, C. H.: Hry pro zlepšení motivace a sebepojetí žáků. Portál, Praha 1995. První vydání.

Hermochové, S.: Hry pro život 1, 2. Portál, Praha 1994. Druhé vydání.

Podmínky realizace programu:

- Uzavření kontraktu, jehož součástí jsou podrobné podmínky realizace programu.
- Souhlas zákonných zástupců s účastí dítěte v intervenčním programu.
- Na realizaci programu je se podílí třídní učitel (případně jiný zainteresovaný učitel či pracovník školy), a to buď v roli pozorovatele nebo v roli aktivního účastníka programu.
- Program je prováděn pracovníky PPP ÚK.
- Škola dodá pracovní pomůcky – dle požadavků pracovníka PPP.
- Škola zajistí vhodné prostory, kde bude možné pracovat v kruhu.
- Po ukončení programu třídní učitel poskytne zpětnou vazbu o průběhu realizace programu, zhodnotí kvalitu programu, zhodnotí dosažení deklarovaných cílů.
- Při ukončení programu žáci zpracují zpětnovazební dotazníky pro účely PPP ÚK.
- Po ukončení programu bude ze strany pracovníka PPP ÚK zpracována poradenská zpráva, která bude mimo jiné obsahovat další doporučení pro vedení třídního kolektivu.
- **Místo realizace:** Program je realizován na půdě školy, v místnosti, kterou lze prostorově uspořádat pro práci v kruhu (upřednostněny jsou školní družiny, zasedací místnosti) nebo na PPP.

Použité techniky a metody

Rozhovor, diskuse, dotazník

Kresba

Neverbální techniky

Techniky lámání ledu

Interaktivní, zážitkové hry

Zpětná vazba, sebereflexe

Nácvik modelových situací

Prezentace výstupů

Individuální práce, práce ve dvojicích, skupinová práce

NÁVAZNÉ PROGRAMY SLUŽBY

Účastníci budou v průběhu realizace intervenčního programu, případně po jeho skončení informováni o možnostech návazné či specializované péče přímo PPP ÚK, ale i nabídce dalších státních a nestátních organizací.

Učitel získá informace o vhodných literárních zdrojích k dané problematice.

Po ukončení programu formuluje pracovník PPP ÚK pro potřeby dalšího vedení třídního kolektivu doporučení, jejichž zavedení do praxe je plně v kompetenci školy. Dle potřeby budou ze strany PPP ÚK nabídnuty další služby.

Škola bude informována o další nabídce programů primární prevence, které zařízení PPP ÚK poskytuje.

ZASAZENÍ PROGRAMU DO SYSTÉMU PÉČE

Program je součástí poskytovaných preventivní služeb odloučených pracovišť PPP ÚK.

Před realizací programu se pracovník PPP ÚK seznámí s MPP školy s cílem podpořit či navázat na cíle uvedené v MPP.

V rámci programu jsou vyhledávány další zdroje vedoucí k minimalizaci rizik spojených se sociálním vyloučením, tzn. spolupráce s nízkoprahovými centry, komunitními centry, obecně prospěšnou společností Člověk v tísni, azylovými zařízeními atp.

Program se snaží pružně reagovat na nabídku sítě sociálních a psychosociálních služeb, která je průběžně monitorována. V současné době lze služby primární prevence v Ústeckém regionu označit za nedostatečné, chybí celková provázanost.

Spolupráce podmiňována několika formami:

Průběžné mapování a aktualizace sítě sociálních a psychosociálních služeb, organizací organizujících volnočasové aktivity atp. (kontakty, nabízené služby, personální zabezpečení, projekty).

Předávání informací o poskytovaných službách je zajišťováno prostřednictvím internetových stránek www.pppuk.cz a pravidelným setkáváním v komisi sociálně právní ochrany dětí, v komisi pro výchovu a vzdělávání, úzkou spoluprací s pracovníky KÚ ÚK – koordinátory odboru zdravotnictví a sociální péče a odboru školství, mládeže a tělovýchovy, schůzkami se školními metodiky prevence, účastí na komunitním plánování měst, prezentací činnosti PPP ÚK v oblasti primární prevence, spoluprací s oddělením prevence Policie ČR, metodickou spoluprací s IPPP ČR Praha.

HODNOCENÍ EFEKTIVITY PROGRAMU

Podkladem pro závěrečné hodnocení jsou záznamy z průběhu programu, které vede pracovník PPP UK, zpětnovazební dotazníky od účastníků programu, které zpracovávají při ukončení programu. Dalším podkladem pro zhodnocení efektivity programu a naplnění cílů programu je písemná zpětná vazba od učitele, který se programu účastnil.

Pracovník PPP ÚK vyhodnocuje účinnost programu dle následujících indikátorů (nejčastěji v úzké spolupraci s účastníky programu a zainteresovanými učiteli školy):

- sociální klima cílové skupiny
  - změna ve vztahu autority (třídního učitele) a cílové skupiny
  - změna norem skupiny
  - změna postoje k rizikovému chování (využití DIS BŽ)
  - analýza a porovnání komunikace prostřednictvím videozáznamu (dle možností)
-

DOKUMENTACE PROGRAMU

Žádost o poskytnutí programu

Souhlasy zákonných zástupců

Kontrakt o poskytnutí programu, včetně zajištění informační povinnosti vůči zákonným zástupcům žáků

Protokoly vyplněných dotazníků

Zpětnovazební dotazníky od žáků a učitelů

Průběžné zprávy z realizace programu

Záznamy ze setkání supervizí

Závěrečná zpráva

Fotodokumentace
